

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1861

XXVII. Markgraf Woldemar bestallt Münzmeister zu Prenzlau und verordnet, wie die Münze ausgeprägt, aus- und eingewechselt und gegen Verderb geschützt werden soll, am 14. Juni 1309.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55721)

tionum ex parte nostre Ciuitatis Premzlau prefato Hermanno et suis heredibus date, Consulibus predictae nostre Ciuitatis prius fuerint restitute et a debitis, quibus eisdem consules ceterique Ciues nostre Ciuitatis obligantur, omnino a dictis de Anggermunde liberj et solutj dimittantur. Datum Gustow, Anno Domini M^o. CCC^o. VII°. In vigilia beati Valentinj Martiris.

Nach Beckmann's Abschrift des Originals.

XXVII. Markgraf Woldemar bestallt Münzmeister zu Prenzlau und verordnet, wie die Münze ausgeprägt, auß- und eingewechselt und gegen Verderb geschützt werden soll, am 14. Juni 1309.

Nos Woldemarus, dei gracia Brandenburgensis et Lufacie Marchio, recognoscimus et ad uniuersorum noticiam Tenore presentium volumus peruenire, Quod fidelibus nostris Nicolao de Berlyn dicto et Johanni de Ergerstede monetam nostram in Prinzlau, cum dies et terminus Heyfsonis de Ergerstede et suorum amicorum expiravit, qui expirabit a festo beati Jacobi nunc proxime affuturo ad annum integrum, vltius predictis ab ipso festo beati Jacobi ad triennium contulimus pacifice possidendam et ulterius predictis contulimus et committimus ipsam monetam vltra ad spacium trium annorum immediate subsequencium, quos quidem annos a Nicolao dicto de Tzerueft et a Ludolfo seniore, monetario in prinzlau, suis denariis compararunt predictis denuo contulimus ipsam monetam per sex annorum spacium continue subsequentium, quiete et pacifice possidendam. Item predictis monetam nostram in prinzlau commisimus, locauimus et contulimus per septem annorum spacium immediate subsequencium et continue decurrencium pacifice possidendam, regendam et gubernandam. Seruabunt autem ipsam monetam in omnibus, prout hactenus est seruata, videlicet, quod queuis marca persistat alba et pura per vnus lotonis et quatuor denariorum depositionem, Et viginti octo solidi cum quatuor denariis marcam in pondere retinere. Et noui denarij debent exire octauo die ante festum beati Jacobi apostoli et veteres prohiberi et per circulum ipsius anni non licebit quempiam aliquid emere denariis cum antiquis. Si vero varam adhibere volumus denariis ipsorum, hoc non licebit fieri, nisi in dictorum monetariorum fabrica aut apud campfores eorundem. Et si alibi, quam apud predictos monetarios vel quam apud ipsorum campfores falsi denarii inuenti fuerint, pro huiusmodi excessibus iam dicti monetarij non tenebuntur vllatenus respondere: et si fortassis vnus eorum excefferit in moneta, hic solus pro talibus respondebit excessibus et immunis erit alter, et excessor emendabit excessus secundum iuris consuetudinem a nostris progenitoribus observatam. Preterea nulli licebit purificare comburendo denarios in terra nostra aut eciam aduotione argentum examinare nisi cum dictorum nostrorum monetariorum omnimoda voluntate. Verumptamen aurifaber poterit licite comburere argentum pro necessitate sui operis seu operationis et non magis. Inhibemus eciam sub pena rerum et corporis tam cristianis quam iudeis, ne quis denarios graves aut leues eligat, per hanc liberam seu instrumentum, quod Seggher dicimus vel per aliud qualecunque. Statuimus eciam, quod quicumque illum deprehenderit talia committentem, quod hic quartam tollet partem de emenda excessoris, et ciuitas, in qua de-

prehenfus fuerit quartam partem, et nos dimidiam partem nostris vſibus referuamus. Insuper adicimus, quod ſi gwerra inter nos et noſtrum patrum Marchionem Johanneſem, quod abſit, contingeret in prefato termino, ita quod prememorati monetarij notorie ſua negocia peragere non valerent; Ex tunc ipſis tantum temporis dabimus, quantum gwerris noſtris agitantibus neglexerint. Preterea ſi aliqui monetariorum noſtrorum iam ſepius predictorum debita carnis exfoluerent ante terminum prefatum ſive in prefato termino, heredes uel amici ſui propinquiores loco ſue ad dictam monetam ponentur et eiſdem conferetur, et ſervabunt eam cum alio remanente ad terminum ſuperius prenotatum, volentes cum hoc, ne quis eiſdem varam inferre preſumat, preterquam de noſtro iuſſu ſpeciali et mandato. Quicumque vero aliter fecerit, pena qua puniendi eſſent ipſi, hic utique punietur. Adicimus eciam, quod in uniuerſis terris noſtris Brandenburgeniſibus debent fieri denarii et Emptio et venditio cum eiſdem. Insuper ſi aliqui inuenti fuerint, que graves elegerunt denarios, quorum denariorum viginti et ſex ſolidi ponderant vnam marcā, ſeu aliqui, qui forte leues elegerunt, quorum triginta ſolidi ponderant vnam marcā, de illis ſimilis forma ſeruabitur, que de hiis, que cum instrumento, quod Seggher dicitur, graues uel leues denarios elegerunt, vt ſuperius in prehabitis eſt conſcriptum. Adicimus eciam premiſſis, quod quicumque uel quecumque Ciuitates impediverint nouos ire denarios, ante feſtum beati Jacobi Apoſtoli videlicet octavo die, illum ſive illas occupare tenebimur pignorum captione. Preterea adicimus ſupradictis, quam diu gwerra inter nos et noſtrum patrum Marchionem Johannem, ſi, quod abſit, contingeret, agigaretur, Ita videlicet quod dicti monetarii non poſſent pre gwerre periculo ſua negocia exercere, tam diu de moneta nullam penſionem penitus erogabunt. In omnium ſiquidem predictorum euidentiam pleniorē preſentes litteras fecimus conſcribi et figilli noſtri appenſione communiri, adhibitis Teſtibus ydoneis, quorum nomina ſunt hec, ſcilicet Dominus Johannes de Blankenborch, Dominus Hinricus et Hennigus de Stegheliz et Dominus Nicolaus de Buck milites, et Dominus Hinricus prepoſitus in Gramzoy, et quamplures Alij teſtimonio fidei decorati. Actum et datum in Nouo Angermund, Anno Domini milleſimo Trecentefimo nono, in vigilia beatorum Viti et Modeſtj.

Nach Beckmann's Abſchrift des Originals.

XXVIII. Biſchof Arnold von Havelberg ertheilt zu dem heil. Kreuzaltare und zum Bau der Marienkirche in Preuzlau einen Ablaß, am 9. Juni 1310.

Arnoldus, Dei gratia Havelbergenſis Eccleſie Episcopus, uniuerſis Sancte matris Eccleſie filiis, ad quos preſentes pervenerint, ſalutem in omnium Salvatore. Inter cunctas noſtri paſtoralis officij ſollicitudines minima non exiſtit, ut fideles Criſti ad opera pietatis et miſericordie, indulgentiis et remiſſionibus invitemus. Omnibus igitur vere Penitentibus, Confelliſ et Contritis, qui quacunq; Sancte Crucis reliquias in Eccleſia Sancte Marie virginis in Premzlavia reconditas, devotis obſequiis venerantur, ſuaque gratia elemoſinarum ſubſidia de bonis ſibi a deo collatis ad ſtructuram ejuſdem Eccleſie fuerint elargiti, quadraginta dierum indulgentiarum et unam karenam de omnipotentis Dei confiſi miſericordia, de injunctis ſibi penitentiis miſericorditer in domino relaxamus,